

Is prendas de sa Reina

Custa fiat sa filla de su Giugi chi biviati in unu casteddu nieddu ingiriau de montis e padentis. Aintru de un'apostu de spantu, sa picioa bagadia sestàt e cosiat, passendi su tempus cun s'agu e is ferrus in manu. Candu fiat straca de sa faina, podiat giogai a cartas cun damas e mutzas, e su spàssiu acabàt ingunis etotu.

Ma issa teniat gana de sciri e ita nci fiat a foras de cuddas fentanas longas e mannas, ca in su coru s'intendiat chi calincunu prìntzipi o donnichellu fiat apetendi-dda in calincunu logu chi nisciunu scidiat.

Diaici, straca pèrdia de castiai disigiosa su mundu de sa fenesta, una die si fiat posta a pitzus unu mucadori mannu po ndi acuai is pilus brundus longus longus, pighendi po un'andala chi in su padenti intrat.

In mesu a su bàilcu e a su lepurisposu passillat sentz'e pensamentus, arrespiendi cuss'airi fragosa chi no iat intèndiu mai me in sa vida cosa sua. Dònnia tanti nd'arregolliat calincunu e si ddu poniat in conca, in mesu a is pilus grogus che s'oru, alliberaus.

Diaici, passillendi leri leri, fiat lòm pia anche unu logu totu beni prantau a arrosas chi no podiat essi cosa aresti, ma prantau de calincunu de manera stravanada.

Alluscada de cussu fragu galanu, nd'iat segau un'arrosa centuvollas, de cuddas arraras e pretziadas medas chi s'agatant sceti in is giardinus de is gianas o de s'imperadori.

Po primu cosa si dda fiat fragat, a ogus serraus, intrendi su nasu a intru de su fori bellu e mannu; duncas si dda fiat posta in sa piturra e dda iat carinniada cun fortza ma sentz'e dda arrogai.

«Ita ses faendi?» iat preguntau, tzerriendi, una boxi de òmini.

«Deu?» iat nau issa oberrendi is ogus e stugendi s'arrosa ago'e sa schina.

Ananti sua, unu giòvunu bellu che gravellu cun dus ogus nieddus ma tristus. Fiat artu e làngiu, e portat is pilus murenus longus, a sa moda antiga.

«Ellus, tui! E no ddu scis chi custu, s'arrosàrgiu de sa giana maista est?».

«Nossi, no ndi sciemu nudda. E no bolemu fai nudda de mali» iat arrespòndiu sa bajana castiendi-ddu.

Issu, cun tràgiu sèriu iat nau puru: «Ca deu, su castiadori de custu giardinu de arrosas seu».

Nau custu, iat castiau sa picioa, chi ddu miràt spantada, lassendi-sì bessiri un'arrisixeddu a mesu buca chi, a bellu a bellu, ddi iat prenu sa cara. Diaici, a sa lestra, iat pigau un'atra arrosa, a millivollas custa borta, e dda iat donada a issa.

«Po tui, chi ses prus bella de totus is gianas» iat nau sceti.

«Ma chini ses tui?» iat domandau issa, acarighendi su frori chi de stima e amori fragàt.

«Miali Santandria mi nanta, e unu sonadori de launeddas seu deu. Bivemu in una bidde chi s'agatàt acantu a unu stàini mannu, aundi apu imparau a sonai is cannas. A piticu femu bravixeddu giai, ca tenemu su donu de fai mùsiga sentz'è isfortzu. Fintzas a candu, prus a mannu, ndi bessiu su mellus sonadori de sulitu, benas e launeddas. Diaici apu cumentzau a sonai me in is festas, in dònna bidde e tzitadi, arregollendi sempri aprètzus mannos de totus, ca tenemu su grandu poderi de fai ballai e spassiai sa genti» iat contau totu in una issu. In s'interis, issa ddu castiàt citia e cuidadosa.

«Unu mengianu – iat nau torra su giòvunu a ogus tristus – chi femu passilendi po un'àndala, chi truessàt una baddi aundi is arrocas fiant prenas de bòidus a tipu forreddus, m'est benia, no sciu poita, gana de sonai. Diaici, de su stracàsciu, nd'apu bogau a foras tumbu, mancosa e mancosedda, e mi seu postu a sonai is cannas, a sut'è un'àrburi mannu. Cussa mùsiga nd'iat scirau a sa giana maista etotu, chi no iat intèndiu mai unu sonu aici bellu. Deu, no sciu poita, mi seu drumiu. E candu mi ndi seu scirau, in s'urrennu de is fadas femu giai, ca sa giana maista fiat benia a mi ndi pigai, po sonai is launeddas po issas sceti».

«E poita ses innoi, in custu giardinu de arrosas, imoi?» iat preguntau issa.

«Ca una mazina m'at fatu: a mengianu depu castiai is arrosas e a su noti ndi torru anch'est issa... Tui no scis cantu mi iat a praxi a binci custa brusceria po torrai a bivi cumente is atrus cristianus!» iat nau issu in aneu.

Aici in aneu chi issa iat preguntau: «Ma no si podit fai nudda po ti nd'alliberai?».

«Ellus – iat nau issu imprassendidda – tui mi podis scapias, ca notesta sa luna in burridura est. E totus is gianas ant a bessiri a fai festa».

«Intzandus, nara-mì sceti su chi potzu fai e deu ddu fatzu» iat fatu issa.

«Abeta innoi, cuada a palas de custa tupa manna – iat nau issu, indiendi una moa prena de arrosa – fintzas a candu sa pufessiononi de is forrighesas no at lompi innoi. Deu puru apu a arribai, sendi s'ùrtimu de sa fila, a pitzus de una cuaddedda birdi. Friga-ti-ndi de is gianas ma, cumentu mi bis arribai, ghetta-mi-ndi a bàsciu de s'ègua e imprassa-mì forti forti, sentz'è mi lassai mai, po nisciuna arrexoni: sceti diaici apu a essi liberu torra».

Sa picioa si fiat cuada in mesu a is arrosas, arrespirendi cussu fragu aici bonu.

Sa luxi de sa luna preniat totu su logu, mentras su bentu sulàt movendi follas e arrampus. Atrivia, no teniat timoria, ma sceti gana de fai beni su chi depiat fai.

Citia e sentz'è movi iat abetau fintzas a candu iat intèndiu arremòrius de genti ballendi. Su sonu de is cannas s'acostàt a sa lestra, imparis a is bèrchidus malus de is gianas. E firma fiat abarrada in su biri cussa cambarada de ballarinas macas, a cara bianca e a ungas longas, acostendi-sì.

Fiat stètia sa màgini de issu a cuaddu a dda fai movi. Lassendi sa tupa ispinada, ndi fiat bessiu lestra che guetu, brinchendi a pitzus de su sposu po ddu aguantai, ghetendi-ddu a bàsciu, sentz'è dd'amollai.

Sa mùsiga fiat spaciada.

Su sonadori sparèssiu, imboddicau in sa carena de sa picioa.

Sa giana maista si fiat firmada, po cumprèndi unu pagu mellus su chi fiat sutzedendi.

«E aundi est?» iat preguntau a is atras.

«Ingunis, imprassau a cudda fèmina!» iat tzerriau una de sa truma.

Acardancau a sa picioa, cun sa faci apicigada a is titas de issa, Miali su sonadori cumentzàt a cambiai bisura. Sa picioa, difatis, pariat tenni fogu in sa piturra ca s'òmini teniat callentura forti meda.

Issa no ddu lassàt, cumentzendi a tzerriai po su dolori. Ma, prus ddi faiat mali, prus ddu agguantàt forti. Aici forti chi de morri ddi pariat.

Citia fiat sa giana maista, in su biri su coràgiu e sa fortza de cussa fèmina chi no boliat lassai s'òmini chi stimàt, scioberendi sa morti.

«Adiosu Miali» iat nau, intzandus, po sturai cussu fogu chi fiat acantu a ddus fai morri, «torra-ti-ndi in su mundu chi ses bènniu a fai mùsiga torra po is chi ant a morri una die».

Nau custu, sa giana maista e is gomais si ndi fiant andadas, sparessendi a sa primu scampiada de su soli e lassendi is duus picocus ancoras imprassadus ma bivus e prexaus.

Contu de Càralu Mulas chi at bintu su de duus prèmius in setzioni prosa de su Prèmiu Otieri – Premio Ozieri di Letteratura Sarda 2011.